

Dr. sc. Ante Orlović

MUP RH, Policijska akademija, Visoka policijska škola, Zagreb¹

Ivica Milković, univ. spec. oec.

MUP RH, Policijska uprava osječko-baranjska, Osijek²

PARTNERSTVO JAVNE I PRIVATNE (KORPORATIVNE) SIGURNOSTI U FUNKCIJI SUPROTSTAVLJANJA GOSPODARSKOM KRIMINALITETU I KORUPCIJI

Sažetak: *Gospodarski kriminalitet ukupnost je devijantnih ponašanja u gospodarstvu motiviranih ostvarivanjem protupravne imovinske koristi za sebe i/ili prouzročenjem štete drugome. Korupcija, načelno, jedna je od sastavnica gospodarskog kriminaliteta, a njezina suština se manifestira kroz zlouporabe ovlasti za privatnu korist. Gospodarski kriminalitet, u užem smislu, obuhvaća gospodarska kaznena djela, a u širem smislu njemu pripadaju i gospodarski prekršaji, te disciplinska djela. Sigurnost je u načelu jedinstvena i nedjeljiva, a sastoji se od dvaju ključnih dimenzija (javna, privatna) koje su međusobno uvjetovane i komplementarne. Javna sigurnost u načelu obuhvaća institucionalnu zaštitu fizičkih i pravnih osoba, javnog reda i mira, te imovine. Institucije javne sigurnosti mogu se kategorizirati na represivne institucije, preventivno-represivne institucije, te posebne sigurnosne institucije. Privatna sigurnost obuhvaća aktivnosti samozaštite fizičkih i pravnih osoba od nastupanja sigurnosnih incidenata i posljedica na njihovu štetu. Privatna sigurnost manifestira se kroz djelatnost privatne zaštite, privatnu istražnu djelatnost (detektivsku djelatnost), te kroz korporativnu sigurnost (stratešku sigurnost poduzeća). Uspješnost suprotstavljanja gospodarskom kriminalitetu i korupciji u bitnome ovisi o javnoj sigurnosti, ali i o privatnoj sigurnosti, te o njihovoj interakciji. Razina interakcije u načelu ovisi o sukladnosti interesa subjekata interakcije. Partnerstvo je najveći stupanj interakcije i ono je moguće isključivo kada su interesi javne i privatne sigurnosti identični ili sukladni. U suprotnim slučajevima, koji u praksi nisu rijetkost, ova interakcija postaje indiferentna i/ili destruktivna.*

Ključne riječi: *gospodarski kriminalitet, korupcija, javna sigurnost, privatna (korporativna) sigurnost, partnerstvo/interakcija.*

¹ e-mail: aorlovic@fkz.hr

² e-mail: imilkovic@mup.hr

1. Uvod³

U svim društvima, bez obzira na njihovu civilizacijsku razinu, realiziraju se kriminalne aktivnosti od strane pojedinaca ili grupa. Gospodarski kriminalitet i korupcija bitne su sastavnice ukupnog kriminaliteta u društvu čija klasifikacija u kriminalističkom smislu obuhvaća još i opći kriminalitet, organizirani kriminalitet, kriminalitet zlouporabe droga, terorizam i ekstremno nasilje, ratne zločine, te kriminalitet u prometu. *Gospodarski kriminalitet* ukupnost je devijantnih ponašanja u gospodarstvu motiviranih ostvarivanjem protupravne imovinske koristi za sebe i/ili prouzročenjem štete drugome. *Korupcija*, načelno, jedna je od sastavnica gospodarskog kriminaliteta, a njezina suština se manifestira kroz zlouporabe ovlasti za privatnu korist. Društva nastoje funkcionirati u uvjetima sigurnosti što se odnosi i na *ekonomiju* kao iznimno relevantnu društvenu sastavnicu. Minimiziranje pojavnosti i negativnih posljedica gospodarskog kriminaliteta i korupcije primarna je obveza institucija javne sigurnosti. Oštećenici u ovim vrstama kriminaliteta u pravilu su država i gospodarski subjekti. Sigurnost gospodarskih subjekata u njihovom je vlastitom interesu, stoga i oni kroz djelatnost privatne (korporativne) sigurnosti sudjeluju u suprotstavljanju predmetnim kriminalnim aktivnostima – na određeni način (*samozaštitno*) i u određenom opsegu (*limitirano*). U načelu, ako su interesi javne sigurnosti i privatne sigurnosti određenog poduzeća istovjetni, njihova djelovanja mogu biti komplementarna, a odnos partnerski (situacija u kojoj je kazneno djelo izvršeno na štetu gospodarskog subjekta). Diskrepancija naznačenih interesa nužno dovodi do polarizacije pozicija javne i privatne sigurnosti. Njihov odnos tada ne može biti partnerski, već indiferentan ili antagonistički (situacija u kojoj je kazneno djelo počinjeno od strane odgovornih osoba poduzeća na štetu drugih gospodarskih subjekata ili države).

2. Gospodarski kriminalitet i korupcija

Gospodarski kriminalitet terminološko-sadržajna je sinteza *gospodarstva* i *kriminaliteta* kao relevantnih društvenih činjenica. Gospodarski kriminalitet obuhvaća kažnjive radnje ili ponašanja u sferi ekonomije čije konzekvencije se manifestiraju kroz protupravnu imovinsku korist koju ostvaruju počinitelji, odnosno kroz štetu koju podnose oštećenici.⁴ Kažnjiva

³ Problematika obrađena u ovom radu razmatrana je u kontekstu i (pravnim) okvirima Republike Hrvatske.

⁴ Gospodarski kriminalitet složena je društvena pojava i značajan društveni problem čije izučavanje treba biti *multi i interdisciplinarno* (*pravo, ekonomija, sociologija, kriminologija, kriminalistika*), te *multi i interdimenzionalno* (*definicija, etiologija, fenomenologija, konzekvencije, prevencija, represija, sanacija*) – O navedenome vidi u: Orlović, A. (2013.) *Gospodarski kriminalitet u Republici Hrvatskoj*, Redak–Split.

ponašanja u ekonomiji su raznovrsna, a mogu se kategorizirati prema više kriterija – primjerice prema *objektu zaštite, modusu operandi*,⁵ *segmentu gospodarstva, obilježjima počinitelja, vrstama oštećenika*. Međutim, temeljni kriterij kategorizacije kažnjivih ponašanja jesu njihova *supstancija* i *intenzitet posljedica* koje izazivaju (opasnost, štetnost). Pojavni oblici kažnjivih ponašanja u ekonomiji rangirani prema stupnju njihove opasnosti/štetnosti jesu: *gospodarska kaznena djela, gospodarski prekršaji i disciplinska djela*.⁶ *Gospodarski kriminalitet* u užem smislu (*restriktivno definiran*) obuhvaća ukupnost kaznenih djela počinjenih u sferi upravljačkih, izvršiteljskih i nadzornih funkcija u gospodarskim subjektima pri obavljanju gospodarskih djelatnosti, odnosno pri razmjeni dobara na tržištu. U širem smislu (*ekstenzivno definiran*), gospodarski kriminalitet uključuje kažnjive radnje (kaznena djela i prekršaje) počinjene i u izvangospodarskim (društvenim) subjektima ako su one povezane s upravljanjem (gospodarenjem) imovinom (Orlović i Pajčić, 2007: 697–698). Korupcija nema jedinstvenu definiciju, teško je ovu pojavu kratko i sveobuhvatno odrediti.⁷ U Strategiji suzbijanja korupcije predmetna se pojava definira na općenit način: *Korupcija predstavlja društveno neprihvatljivu pojavu koja izravno ugrožava ljudska prava, razara moral te ugrožava stabilnost i gospodarski napredak države*.⁸ Organizacija *Transparency International* donosi svoju kratku definiciju: *Korupcija je zlouporaba povjerenih ovlasti za privatnu korist*.⁹ Svjetska banka na sličan način definira korupciju: *Korupcija je zlouporaba javnih ovlasti za privatnu korist*.¹⁰

⁵ *Modus operandi* – Zlouporaba, Prijevara, Krivotvorenje, Pogodovanje, Zavaranje, Izbjegavanje, Utaja, Trgovanje utjecajem, Primanje mita, Davanje mita, Povrede obveze, Povrede prava, Nedoovoljene radnje, Neovlaštene radnje (navedeni termini/modusi sadržani su u nazivima gospodarskih kaznenih djela propisanih u Kaznenom zakonu Republike Hrvatske)

⁶ *Gospodarska kaznena djela* propisana su u Kaznenom zakonu Republike Hrvatske i sporednom kaznenom zakonodavstvu. *Gospodarski prekršaji* propisani su u više desetaka zakona koji uređuju različite segmente *gospodarstva* (trgovina, ugostiteljstvo, turizam, autorska prava...) i *financija* (porezi, carine, trošarine...). *Disciplinska djela* propisana su aktima koji uređuju odnose između poslodavaca i zaposlenika (Zakon o radu, pravilnici o radu, kolektivni ugovori, etički kodeksi...).

⁷ Korupcija je, u najširem smislu, svaki oblik zloupotrebe ovlasti radi osobne ili skupne koristi, bilo da se radi o javnom ili privatnom sektoru. – Ministarstvo pravosuđa / Antikorupcija <https://pravosudje.gov.hr/antikorupcija-6154/6154> (2.7.2015.).

⁸ Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine – Narodne novine broj 26/2015.

⁹ *Corruption is the abuse of entrusted power for private gain*. – Transparency International. <http://www.transparency.org/glossary/term/corruption> (2.7.2015.)

¹⁰ How do we define corruption? ... We settled on a straightforward definition - *the abuse of public office for private gain*. – The World Bank

3. Sigurnost (javna i privatna)

Sigurnost je esencijalna pretpostavka funkcioniranja fizičkih i pravnih osoba, odnosno društva u cjelini. Ugroženost, kao antipod sigurnosti, označava izloženost *objekta* ugrožavanja opasnostima koje narušavaju njegovu egzistencijsku sposobnost. Sigurnost je u načelu jedinstvena i nedjeljiva, a sastoji se od dvaju ključnih dimenzija (javna, privatna) koje su međusobno uvjetovane i komplementarne. Implementacija i operacionalizacija javne i privatne sigurnosti u sferi gospodarstva razumijeva poduzimanje mjera prevencije i represije gospodarskog kriminaliteta i korupcije na sustavan način, od strane nositelja obaju naznačenih segmenata sigurnosti, te u njihovoj interakciji.

3.1. Javna sigurnost

Javna (opća) sigurnost razumijeva sigurnost određenog društva u cjelini, njegovih sastavnica (fizičkih i pravnih osoba), te njegove institucionalne forme (države). Operacionalizacija javne sigurnosti u načelu obuhvaća institucionalnu zaštitu fizičkih i pravnih osoba, javnog reda i mira, te imovine. Institucije javne sigurnosti mogu se kategorizirati na *represivne institucije*, *preventivno-represivne institucije*, te *posebne sigurnosne institucije*.¹¹ Naznačene institucije su mnogobrojne i raznovrsne, no – u svojoj ukupnosti – one funkcioniraju više kao konglomerat, a manje kao sustav. Transformacija institucionalnog okvira iz forme *konglomerata* u formu *sustava* ključna je pretpostavka njegove (veće) učinkovitosti, funkcionalnosti i svrshodnosti.¹²

3.2. Privatna sigurnost

Privatna (individualna) sigurnost razumijeva sigurnost svake fizičke i pravne osobe pojedinačno – na mikro ili osobnoj razini. Operacionalizacija privatne sigurnosti u načelu obuhvaća aktivnosti samozaštite fizičkih i pravnih osoba od nastupanja sigurnosnih incidenata i posljedica na njihovu štetu. Privatna sigurnost manifestira se kroz *djelatnost privatne*

<http://www1.worldbank.org/publicsector/anticorrupt/corruptn/corrptn.pdf> 2. 7. 2015.

¹¹ Represivne institucije – policija, državno odvjetništvo, sudovi; preventivno-represivne institucije – Državni ured za reviziju, Hrvatska narodna banka, HANFA, Porezna uprava, Carinska uprava, Financijski inspektorat...; posebne sigurnosne institucije – Sigurnosno-obavještajna agencija, Vojna policija, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija.

¹² O tome detaljnije vidi u: Orlović, A., Milković, I., Gudelj, A. (2015.).

zaštite,¹³ privatnu istražnu djelatnost (detektivsku djelatnost)¹⁴, te kroz korporativnu sigurnost (stratešku sigurnost poduzeća).¹⁵ U Republici Hrvatskoj djelatnosti privatne sigurnosti obavljaju ovlaštena trgovačka društva i obrti, odnosno specijalizirani zaposlenici u poduzećima koji djeluju kao menadžeri korporativne sigurnosti.¹⁶

4. Interakcija javne i privatne sigurnosti

Uspješnost suprotstavljanja gospodarskom kriminalitetu i korupciji u bitnome ovisi o javnoj sigurnosti, ali i o privatnoj sigurnosti te o njihovoj interakciji. Razina interakcije u načelu ovisi o sukladnosti interesa subjekata interakcije te se može manifestirati u rasponu od *partnerstva* do *antagonizma*.

4.1. Partnerstvo

Partnerstvo javne i privatne sigurnosti ostvarivo je u kontekstu sprječavanja i suzbijanja kriminaliteta *na štetu* gospodarskog subjekta. Interes obaju strana tada je identičan. Policija je vodeća sigurnosna institucija u društvu čija domena djelovanja obuhvaća i poslovanje

¹³ Zakon o privatnoj zaštiti – članak 1: Ovim se zakonom uređuje način obavljanja djelatnosti zaštite osoba i imovine koju ne osigurava država i iznad opsega koji osigurava država (privatna zaštita)... Pravne osobe i obrti koji imaju odobrenje za obavljanje poslova privatne zaštite ne smiju primjenjivati operativne metode i sredstva koje na temelju posebnih propisa primjenjuju Ministarstvo unutarnjih poslova i druga tijela državne uprave.

¹⁴ Zakon o privatnim detektivima – članak 2: Detektivska djelatnost (privatna istražna djelatnost) obuhvaća prikupljanje obavijesti i podataka potrebnih za utvrđivanje činjenica, uvid u osobne i druge podatke te korištenje i obradu osobnih i drugih podataka za potrebe naručitelja detektivskih usluga, sve u granicama ovlasti koju daje naručitelj i u skladu s odredbama ovog Zakona.

¹⁵ Korporativna sigurnost ili strateška sigurnost poduzeća poseban je oblik privatne sigurnosti u sferi ekonomije, ona omogućava poduzećima normalno poslovanje i prosperitet. Korporativna sigurnost nadilazi sigurnosne kapacitete privatne zaštite i detektivske djelatnosti te njihove standarde i opsege sigurnosnih usluga. Unatoč tomu, korporativna sigurnost nije zasebno i eksplicitno zakonski uređena u Republici Hrvatskoj.

¹⁶ Broj registriranih trgovačkih društava za „djelatnost privatne zaštite“ trenutno je 155 dok je za „istražnu djelatnost“ registrirano njih 13 (Hrvatska gospodarska komora - <http://web.hgk.hr/>). Broj obrta registriranih za „zaštitne i istražne djelatnosti“ trenutno je 126 od čega 44 obrta naznačene poslove obavljaju kao svoju „pretežitu djelatnost“ (Ministarstvo poduzetništva i obrta - <http://www.minpo.hr/>). Broj certificiranih „menadžera sigurnosti“ trenutno je 117 (Udruga hrvatskih menadžera sigurnosti - <http://www.uhms.hr/>). // (9.7.2015.)

gospodarskih subjekata.¹⁷ Privatna zaštita (angažiranje zaštitarskih tvrtki ili vlastita čuvarska služba) *defanzivan* je segment privatne sigurnosti poduzeća, dok je privatna istražna djelatnost (detektivska djelatnost) njezin *ofenzivan* segment. Korporativna sigurnost sustavna je i *strategijska zaštita poduzeća* od unutarnjih i vanjskih ugroza koje mogu utjecati na stabilnost poslovnih procesa i rezultate poslovanja. Komplementarnost poslova/ovlasti naznačenih subjekata javne i privatne sigurnosti prediktor su njihovog partnerskog odnosa u slučajevima kada je objekt privatne zaštite ugrožen ili oštećen.¹⁸

Gospodarski kriminal i korupciju u svezi s poduzećima, obzirom na ulogu poduzeća kao *objekta* ili *subjekta* u konkretnim kriminalnim aktivnostima, možemo podijeliti na kriminal *pasivnog* i *aktivnog* karaktera. „Pasivni“ kriminal je onaj u kojem je poduzeće *objekt* kaznenog djela, odnosno *oštećenik*. Poduzeće može biti oštećeno kriminalnim djelovanjem: *vanjskih subjekata* (pravne i fizičke osobe); *unutarnjih subjekata* (zaposlenici podu-

¹⁷ Policija građanima pruža zaštitu njihovih temeljnih ustavnih prava i sloboda i zaštitu drugih Ustavom Republike Hrvatske zaštićenih vrijednosti (Zakon o policiji, članak 2). Država osigurava svim poduzetnicima jednak pravni položaj na tržištu (Ustav Republike Hrvatske, članak 49).

¹⁸ U nastavku navodimo neka suštinska obilježja (poslove/ovlasti) ključnih subjekata sigurnosti iz kojih izvire njihov partnerski potencijal u suprotstavljanju gospodarskom kriminalitetu i korupciji. *Policija*. Osnovni policijski poslovi su sprječavanje kaznenih djela i prekršaja, njihovo otkrivanje i prikupljanje podataka o tim djelima i počiniteljima te traganje za počiniteljima i njihovo dovođenje nadležnim tijelima (Zakon o policijskim poslovima i ovlastima – članak 3). *Privatna zaštita*. Glavne sastavnice ove djelatnosti su *tjelesna zaštita* i *tehnička zaštita*. Ovlasti za obavljanje tjelesne zaštite su provjera identiteta osoba; davanje upozorenja i zapovijedi; privremeno ograničenje slobode kretanja; pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava; osiguranje mjesta događaja; uporaba zaštitarskog psa, tjelesne snage i vatrenog oružja. Tehnička zaštita, između ostalog, obuhvaća protuprovalnu zaštitu, zaštitu od nedopuštenog pristupa u štíćene prostore, zaštitu od iznošenja i/ili otuđenja štíćenih predmeta (Zakon o privatnoj zaštiti – članak 27, 43). *Privatni detektivi*. Poslovi detektiva obuhvaćaju prikupljanje informacija o osobama koje su određenom subjektu prouzročile štetu, o ukradenim predmetima, o povredama radnih obveza ili discipline. Detektivi mogu provoditi mjere zaštite poslovnih tajni, informatičkih sustava, ekonomskih podataka... a smiju obavljati i neke poslove *policijskog karaktera* kao što su promatranje, pratnja te fotografsko snimanje na javnom mjestu (Zakon o privatnim detektivima – članak 9, 10, 12). *Korporativna sigurnost*. Osnovni je cilj korporativne sigurnosti u poduzeću ostvarenje sigurnosti poslovnog uspjeha kompanije, što podrazumijeva: - eliminaciju svih rizika i ugrožavanja koji mogu utjecati na poslovne aktivnosti i ostvarenje poslovnog uspjeha, - svođenje ugrožavajućih učinaka na najmanju moguću mjeru, - poslovno funkcioniranje u uvjetima kriza (crisis management), - prevladavanje kriza i ponovno normalno poslovanje (Ivandić Vidović, 2011:34).

zeća), te *unutarnjih i vanjskih subjekata u sprezi*. Ambicije privatne (korporativne) sigurnosti poduzeća slede ostvarivanja partnerskog odnosa s javnom sigurnosti – logične su. Javna sigurnost, također, ima interes u tom smislu, ali on u načelu nije recipročan niti ekvivalentan interesu „slabijeg“ (privatnog) partnera. Javni partner privatnog partnera primarno percipira kao davatelja inicijalnih informacija o određenim kriminalnim aktivnostima, te suradnika u konkretnim kriminalističkim istraživanjima (primjerice – izuzimanje i dostava poslovne dokumentacije, davanje ciljanih informacija i pojašnjenja). Privatni partner od javnog partnera u pravilu očekuje dostupnost, raspoloživost, promptnost, razumijevanje, uvažavanje, kolegijalnost, te stručnu i operativnu suradnju.

4.2. Antagonizam

„Aktivni“ kriminal poduzeća je onaj u kojem su poduzeće i odgovorne osobe poduzeća *subjekti kaznenog djela*, odnosno *počinitelji*. Oštećenici ovakvim kriminalnim djelovanjem mogu biti *država, gospodarski subjekti i fizičke osobe*. Privatna sigurnost u gospodarskom subjektu ovisi o njegovim vlasničko-upravljačkim strukturama. Naznačene strukture mogu inzistirati da privatna sigurnost u poduzeću uvijek djeluje besprijekorno, odnosno perfektno. Međutim, u pojedinim poduzećima i/ili u pojedinim slučajevima određenog broja poduzeća naznačene strukture mogu uspostaviti takvo stanje privatne sigurnosti čije djelovanje je imperfektno, odnosno defektno. Ovo u načelu razumijeva da je privatna (korporativna) sigurnost od strane vlasničko-upravljačkih struktura poduzeća ili *sterilizirana* (namjerno nedetektiranje nezakonitosti) ili *instrumentalizirana* (namjerno prikrivanje nezakonitosti). Privatna sigurnost (ako je prethodno deformirana) i javna sigurnost u takvim okolnostima imaju suprotstavljene interese što apsolutno isključuje uspostavljanje partnerstva među njima. Interakcija javne i privatne sigurnosti tada ima obilježja animoziteta i antagonizma. Antagonizam postoji uvijek kada javna sigurnost istražuje sumnje u počinjenje kaznenih djela od strane top-menadžmenta poduzeća¹⁹ dok je partnerstvo u načelu moguće kada su u pitanju srednja i niža razina menadžmenta, od-

¹⁹ Menadžer korporativne sigurnosti u pravilu nije nepristran i neovisan, a otvoreno, prikriveno ili barem u podsvijesti od njega se očekuje da sprječava „policijske napade“ na top-menadžment, a ne da ih omogućava ili sudjeluje u njima... Primarna je zadaća menadžera korporativne sigurnosti štiti privatno vlasništvo, interese vlasnika i uprave poduzeća, pa i sebe same tj. svoju poziciju koju imaju u poduzeću. Javni interesi pa i zakonske obveze padaju nekako u drugi plan, izbjegavaju se, ignoriraju ili se djelomice odnosno selektivno primjenjuju. Privatni je interes, logično, uvijek iznad javnog interesa, ali pri tom svi moraju poštovati sve zakone i druga relevantna pravna pravila. U tom smislu, menadžeri korporativne sigurnosti su u svojevrsnom sukobu interesa (Orlović, 2011: 10–11).

nosno kada je riječ o „običnim“ zaposlenicima (skladištari, blagajnice, prodavači). U načelu, partnerstvo ili antagonizam u odnosima javne i privatne sigurnosti uvijek ovisi o interesima privatne sigurnosti, odnosno o interesima vlasničko-upravljačkih struktura poduzeća u kojemu ona djeluje. Ovi interesi su privatni, promjenjivi i uvjetovani. S druge strane, interesi javne sigurnosti u načelu su konzistentni/fiksni, karakter im je javni/društveni, a pozicija javne u odnosu na privatnu sigurnost uvijek je superiorna. Javna sigurnost mora ostvariti svoju društvenu ulogu bez obzira na njezin odnos s privatnom sigurnosti – bio taj odnos u obliku partnerstva ili antagonizma.

5. Zaključak

Gospodarski kriminalitet i korupcija negativne su društvenoekonomske pojave usmjerene protiv sigurnosti ekonomije i društva/države. Sigurnost i stabilnost esencijalne su pretpostavke opstojnosti i uspješnosti poslovanja gospodarskih subjekata. Sigurnost se sastoji od dvije ključne dimenzije – javne i privatne sigurnosti. Javna i privatna sigurnost, u načelu, komplementarne su i međuovisne djelatnosti kako u općem smislu, tako i u kontekstu poslovanja gospodarskih subjekata. Operacionalizaciju javne sigurnosti, u pravilu, provode državne institucije koje su različitog karaktera i različitih nadležnosti. Operacionalizacija privatne sigurnosti u Republici Hrvatskoj sastoji se od djelatnosti privatne zaštite, privatne istražne djelatnosti (detektivske djelatnosti) i djelatnosti korporativne sigurnosti. Komplementarnost ciljeva i interesa javne i privatne sigurnosti upućuje na njihovu interakciju/partnerstvo u suprotstavljanju gospodarskom kriminalitetu i korupciji. Međutim, javni i privatni interes nisu uvijek sukladni niti identični. Razina interakcije između javne i privatne sigurnosti ovisi o razini sukladnosti njihovih interesa. Interakcija naznačenih subjekata može se stoga manifestirati u rasponu od partnerstva do antagonizma. Partnerstvo je ostvarivo kada su gospodarski subjekti oštećeni kaznenim djelima, a antagonizam nastaje kada su odgovorne osobe u poduzeću počinitelji kaznenih djela na štetu drugih poduzeća ili države. Javna sigurnost uvijek ima isti (javni) interes, a interes privatne sigurnosti je ovisan o interesu vlasničko-upravljačkih struktura u poduzeću. Interakcija javne i privatne sigurnosti u obliku partnerstva ili u obliku antagonizma – u konačnici je stvar izbora privatne sigurnosti, odnosno vlasničko-upravljačkih struktura u poduzeću. Partnerstvo donosi pozitivne (sinergijske) efekte na stanje sigurnosti pa ga treba preferirati, no ono, da bi bilo istinsko, trebalo bi biti konstantno, konzistentno i totalno. Istinsko (apsolutno) partnerstvo teško je ostvariti, a svaki oblik pseudopartnerstva između javne i privatne sigurnosti u svojoj suštini predstavlja neki oblik njihova antagonizma – manjeg ili većeg intenziteta, odnosno transparentnosti.

Literatura

- Ivandić Vidović, D. (2011). Upravljanje poslovnim procesima korporativne sigurnosti. U: Ivandić Vidović, D., Karlović, L., Ostojić, A. *Korporativna sigurnost*. 21–90. Zagreb: UHMS.
- Kazneni zakon, „Narodne novine“ broj 125/11, 144/12.
- Orlović, A. (2010). Menadžeri sigurnosti korupciju ne smiju skrivati. U: CSO (*Chief Security Officer*) 2, 10–13. Zagreb: UHMS.
- Orlović, A. (2013). *Gospodarski kriminalitet u Republici Hrvatskoj*. Split: Redak.
- Orlović, A., Milković, I., Gudelj, A. (2015). Nacionalni sustav sprječavanja i suzbijanja gospodarskog kriminaliteta u Republici Hrvatskoj – Konglomerat državnih tijela i institucija. U: *Dani bezbjednosti. Zbornik radova*. Banja Luka: Fakultet za bezbjednost i zaštitu.
- Orlović, A., Pajčić, M. (2007). Policijski izvodi kaznenih djela gospodarskog kriminaliteta. U: *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*, Vol. 14, 2, 695–738, Zagreb: Hrvatsko udruženje za kaznene znanosti i praksu.
- Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine – „Narodne novine“ broj 26/2015.
- Zakon o policiji, „Narodne novine“ broj 34/11, 130/12, 89/14, 151/14, 33/15.
- Zakon o policijskim poslovima i ovlastima, „Narodne novine“ broj 76/09, 92/14.
- Zakon o privatnim detektivima, „Narodne novine“ broj 24/09.
- Zakon o privatnoj zaštiti, „Narodne novine“ broj 68/03, 31/10, 139/10.
- Ustav Republike Hrvatske, „Narodne novine“ broj 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14.

**PARTNERSHIP OF PUBLIC AND PRIVATE
(CORPORATE) SECURITY
WITH THE FUNCTION OF COMBATING
ECONOMIC CRIME AND CORRUPTION**

Abstract: *Economic crime is the totality of deviant behavior in the economy motivated by the achievement of illegal gain for oneself and/or causing damage to the other. Corruption, generally, is one of the components of economic crime, and its essence is manifested through the abuse of power for private gain. Economic crime in a narrow sense encompasses economic criminal offenses, but in a broader sense it also includes economic misdemeanors and disciplinary acts. Security is, in principle, unique and indivisible, consisting of two key dimensions (public, private) that are mutually conditioned and complementary. Public security generally includes the institutional protection of the natural and legal persons, public order and property. The institutions of public security can be categorized as repressive institutions, preventive-repressive institutions and special security institutions. Private security includes activities of self-protection of natural and legal persons of the occurrence of security incidents and the consequences to their detriment. Private security manifests itself through the private protection activity, private investigation activity (detective activity) and through corporate security (strategic security of the companies). The success of combating economic crime and corruption is essentially dependent on public security, as well as private security and their interaction. The level of interaction generally depends on interests shared by subjects of the interaction. Partnership is the highest level of interaction and it is possible only when the interests of public and private security are identical or compatible. In the opposite cases, which are not rare in practice, this interaction becomes indifferent and/or destructive.*

Key words: *economic crime, corruption, public security, private (corporate) security, partnership/interaction*